

Helhet, integrering og sammenheng i kirkelig undervisning og læring

Rapport med anbefalinger fra Den
norske kirkes trosopplæringsutvalg
31. desember 2021

Mandat

Vurdere situasjonen for trosopplæringen i dag og gi anbefalinger for veien videre.

- **Mål for og innholdet i kirkens trosopplæring** skal gjennomgås med sikte på å finne bærekraftige innholdselementer og realistiske målsettinger.
- Dagens rammeverk og ressursbruk, ansvarsfordeling, styring og ledelse skal gjennomgås med sikte på å finne gode **organisatoriske rammer** for kirkens opplæring av barn og unge i kristen tro.

Trosopplæringsutvalget – oppnevnt av KR

- **Gunhild Tomter Alstad** (leder), Hamar, førsteamanuensis i norsk, prodekan utdanning, Høgskolen i Innlandet
- **Eva Birkeland**, Haugesund, kirkeverge Tysvær kirkelige fellesråd
- **Helene Vian Bjerkestrand**, Drammen, adjunkt Nedre Eiker
- **Torkel Irgens**, Bodø, sokneprest Rønvik, Bodø
- **Harald Hegstad**, Oslo, professor, MF
- **Inger Helen Nygård**, Trondheim, avdelingsleder Trondheim kirkelige fellesråd
- **Jorunn Raddum**, Arendal, prost Arendal prosti
- **Harald Skarsaune**, Trondheim, generalsekretær KUFO
- **Stig Sunde**, Stavanger, daglig leder NMSU
- **Sekretær:** Marianne Uri Øverland, IKO
- **Observatør fra KR:** Stine Kiil Saga

Prosess og arbeidsmåter

Utvalgsmøter

Forberedte innspill fra representanter fra akademia, organisasjoner, ansatte, KA, Kirkerådet

3 spørreundersøkelser

Ansatte i trosopplæring og arbeidsgivere
Ca. 980 respondenter

Samtaler med ulike aktører

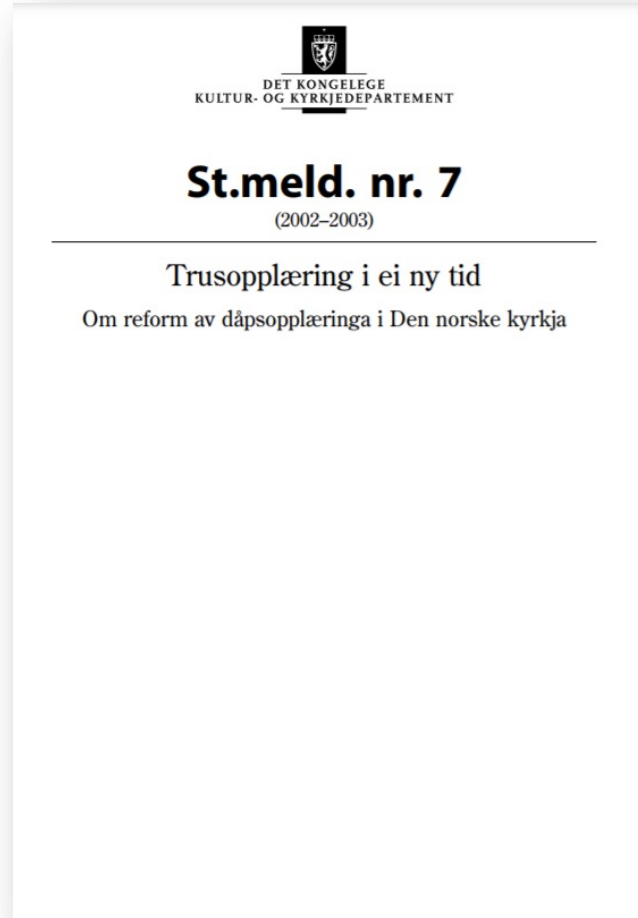
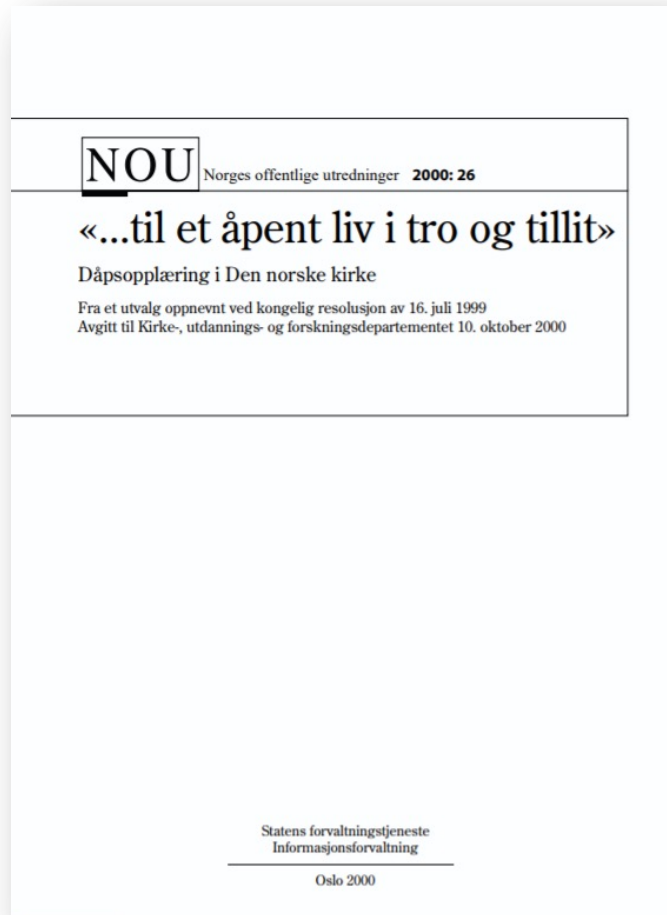
Bispedømmerådgivere
Kirkevergelag
Samisk kirkeråd
Døvekirken
KUFO
KA
Studenter
Ansatte

Skriftlige tilbakemeldinger

Sentrale organ
DnkU

Sentrale styringsdokument

Anbefalingerne

Helhet, integrering og sammenheng når satsingen videreføres

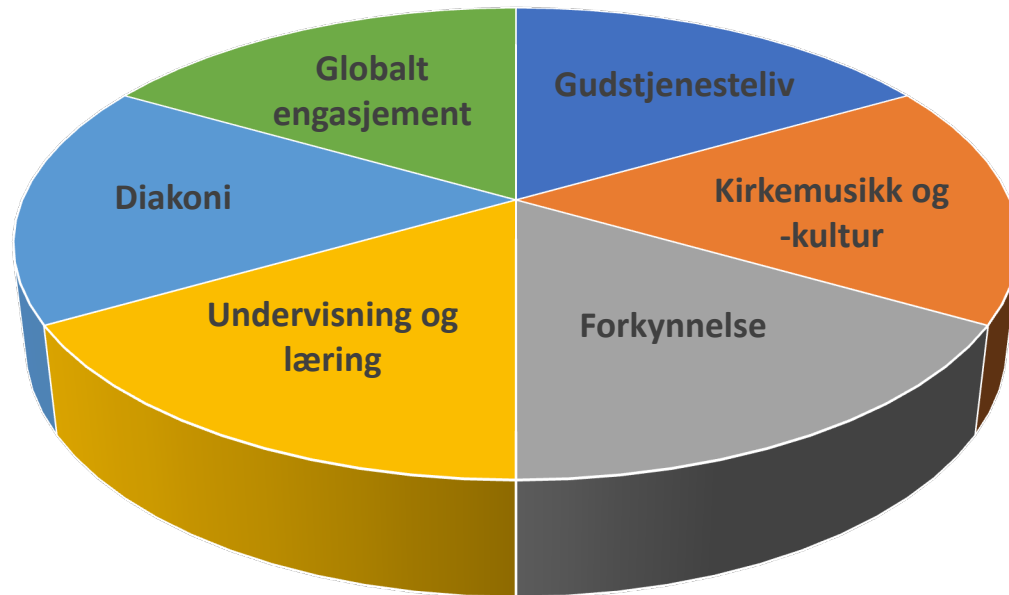
- **Utvalgets hovedanbefaling er at satsingen videreføres på bakgrunn av erfaringene og kompetansen som er opparbeidet.**

Justeringer:

- større grad av **helhetlig tenkning** rundt det pedagogiske arbeidet i Den norske kirke
- større grad av **sammenhenger** mellom kirkelig undervisning og Den norske kirkes andre hovedoppdrag
- dagens trosopplæring bør inngå som **integreert del** i Den norske kirkes helhetlige undervisningsoppdrag

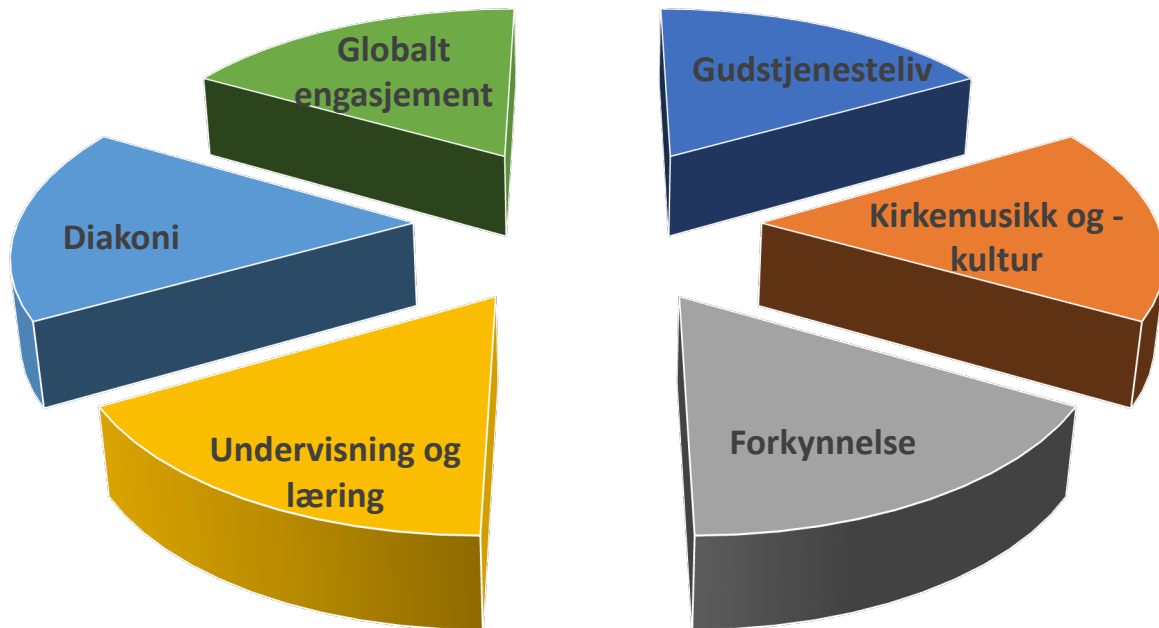
Kirkelig undervisning og læring – eget felt i Den norske kirke

Den norske kirkes visjon: en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke

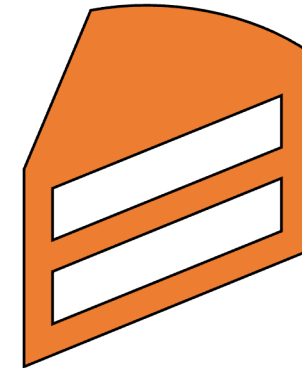

Kirkelig undervisning og læring – eget felt i Den norske kirke

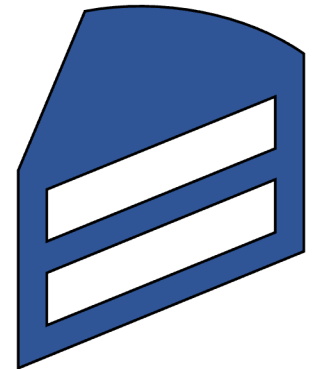
Den norske kirkes visjon: en bekjennende, åpen, tjenende og misjonerende folkekirke

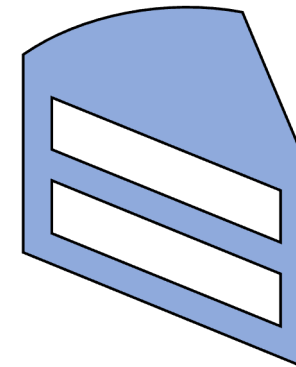
Kirkemusikk og -kultur

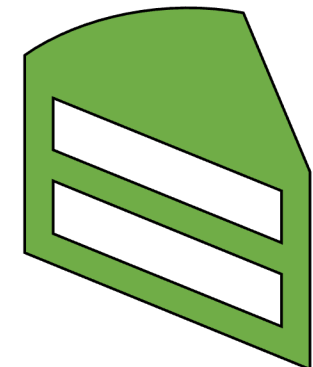
Gudstjenesteliv

Diakoni

Globalt engasjement

Målsetting om bredde, systematikk og sammenheng bør videreføres

- Undervisningsfeltet i Den norske kirke bør forankres i en revidert, helhetlig og eksplisitt teologisk og pedagogisk grunnlagstenkning
 - Ressursorientering heller enn «mangelorientering»
 - Omfatter urfolks- og minoritetsperspektiv
 - Perspektivene på mangfold og likeverd styrkes
- Målgruppe:
 - alle døpte og alle interesserte
 - både barn, unge og voksne (livslang læring)

Navn på det som i dag heter trosopplæring

- «trosopplæring»?
- «dåpsopplæring»?
- «katekese»?
- «kirkeleg undervisning, læring og danning»?
- «kirkeleg undervisning og læring»?
- **Anbefaling:** dagens trosopplæring bør inngå som integrert del i Den norske kirkes helhetlige undervisningsoppdrag og benevnes som «**Kirkeleg undervisning og læring**».

Forholdet mellom nasjonale tiltak/styring og lokalt handlingsrom

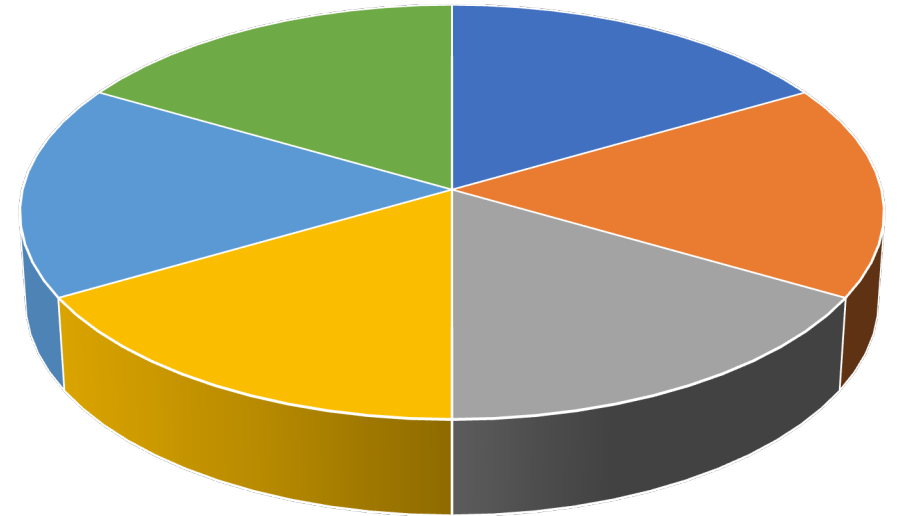
- Den sentrale styringen av undervisningsfeltet bør bli mer overordnet, mens det bør gis større handlingsrom på lokalt nivå
- Målet om kvalitativ og kvantitativ bredde bør opprettholdes. **Breddetiltakene** er nødvendig for å nå medlemmene i en folkekirke og tiltakene har skapt vekst og utviklet gudstjenestelivet.
- Det som oppleves som et kunstig og organisatorisk skille mellom tidsavgrensede breddetiltak og kontinuerlig arbeid bør bygges ned. Det bør tas nødvendige grep på alle nivå slik at tiltakene kan ses i sammenheng

Trosopplæring i hjemmet, SFO-satsing og barnehage/skole-kirkesamarbeid

- Både den norske kirkes grunnlagstenkning og rammeplaner bør eksplisitt omtale og understøtte kirkens undervisning og læring i hjemmet som en naturlig del av undervisningsoppdraget.
- Det bør utarbeides mer materiell som kan understøtte foreldrenes arbeid med kirkelig undervisning og læring i hjemmet, herunder også digitale ressurser.
- Oppfølging av faddere bør styrkes, og det må arbeides fram hensiktsmessige system for å få tillatelse til oppfølging av fadderne som tar nødvendige personvern hensyn.
- Barnehage/skole-kirkesamarbeidet bør utredes nærmere.
- Det bør satses mer på skolefritidstilbud i regi av Den norske kirke og med utgangspunkt i rammeplan for SFO.

Organisatoriske rammer: Plan- og rapporteringsverktøy

- Sammenhengen mellom plan og rapportering bør styrkes,
- Ses på som strategiske verktøy for evaluering og utviklingsarbeid.
- Rapportering på kirkelig undervisning og læring på lokalt plan bør være helhetlig og tverrfaglig.
- Helhetlig menighetsplan bør gjøres obligatorisk på sikt.

Økonomi og tilskuddsordning

- Økonomien må sikres i fortsettelsen, minst på det nivået det er i dag.
- Det er behov for å utrede mulige endringer i kriteriene for fordeling av tilskuddet
- Sentralt finansierte kateketstillinger bør inngå i ordningen.
- Tilskudd til kirkelig undervisning og læring bør ses uavhengig av andre inntektskilder også når det gjelder rapporteringen.
- Mulighet for å bygge opp «fond»

Ledelse, stillinger og kompetanse

- Det bør vurderes hvilket nivå som skal utøve den faglige og strategiske ledelsen, om det skal være sokn, fellesråd, prosti eller bispedømme.
- Det bør være en stillingsandel på minimum 50 %
- Undervisningsstilling i Den norske kirke bør ha en minimumskompetanse
 - 30 studiepoeng pedagogikk og 30 studiepoeng kristendomsfag.
 - Vurdere: å stille krav om praktisk-teologisk (kateketisk) kompetanse på bachelornivå for de som ikke innehar dette.
- Fagutvikling, kompetanseutvikling og tverrfaglig samarbeid.

Frivillighet, samarbeid og forskning

- Kompetansen på frivillighet bør styrkes og det bør legges til rette for ulike typer frivillighet og arbeides mer med strategisk ledelse av frivillige.
- Samarbeidet mellom Den norske kirke og organisasjonene i lys av målene for kirkelig undervisning og læring må fortsatt styrkes
- Det bør fortsatt satses på forskning på kirkelig undervisning og læring, i rammen av en helhetlig kirkelig FOUI-strategi.